

Deneme
Kadir YAŞAR

ANDIRIN'DA YAYLAMAK

Yaz, Andırın'ın en hareketli mevsimidir. Sıcaklar iyice bastırır. Gölge aranır. Serinlemek için kırlara, subaşlarına gidilir. Serinledikçe insan gevşer, gevşedikçe söz sözü açar, muhabbet başlar.

Andırın'a yaylaya gelenlerin aklı hep Çukurova'da (aşağı) takılı kalır. Ailelerin bir tarafı gelmemiştir. İşler çiftçilik, ziraat, meşguliyet. Hem aşağı kaygı edilir, hem de orada kalanlara acınır. Sarı sıcak altında yaşamamanın zahmeti bilindiği için.

Çukurova sarı sığağı adamı yağ gibi eritir, sersem eder sanki. Çare, yaylaya kaçmak, serinlemektir. Kadirli' den çıkar; Andırın' a doğru yol alırsınız. Kafanızda bir sürü plan düşünce var. Akarca tepelerine gelince, biraz serinlik, yaylaya yaklaştığınızı hissettirir. Tokmaklı düzü Çukurova'dan farksız. Haştırın virajlarında çileyi arabalar çeker. Bu yolda su kaynatmayan araç azdır. Çatak sizi serinliğe alıştırır. Çatak suyunu görünce, ırmağı kana kana içesiniz gelir. Masmavi, gürül gürül buz gibi.. İrmağın kenarında kurulan barakalar; önünde durursunuz. Kan ter içindesinizdir. Elinizi yüzünüzü yıkar kendinize gelirsiniz. Yol boyu mevsimine göre meyveler, sebzeler satılır. Kiraz, kızcık olur. Bu aylarda kavun, karpuz. Mısır zaten var. Biraz eğlenince; teriniz soğumaya durur. Acele edersiniz, bir an evvel Andırın' a, yaylalara varayım diye.

Akkale'den Andırın görününce; işte yayla dersiniz. Şehrin yamaçlarını kaplayan yeşil görüntünün üzerini duman kaplamıştır. Bulutlar Andırının üzerine çökmüş gibidir. Burada buna ZOPUR derler. Andırın'ın baharda kırkikindisi, yazın zopuru olur. Yağmur çisem çisem yağıyor gibi olur. Her taraf ıslak ve nemli. Uzun sürerse bıktırır insanı. Çamaşır kurumaz. Tarhana olmaz. Dizlerden şikâyetler artar. Zopurlu bir ortamda yürüyünce, görüntüler bulanır, uzaklar seçilmez olur. Zopur bulut gibi yoğunlaşır, açar. Biteviye...

Temmuz - Ağustos ayları Andırın' ın en bereketli aylarıdır. Aşağı Andırın' da buğday kalkmıştır ama yerine öteki mahsuller çıkacaktır. Merkez ve yayla taraflarında hasat başlamıştır. Çiftçiler adeta yarışarcasına çalışırlar. Hoş makine sayesinde eskisi gibi çok fazla yorulmazlar.

Yazları Andırın çarşısı pazaryerine döner. Hele Cuma günleri Andırın'da çifte yoğunluk yaşanır. Alış-veriş ve Cuma için köylüler ve yaylacılar şehre (eskilerin deyimiyle' kazaya yada hükümete') inerler. Pazarda çeşit çeşit sebzeler, meyveler, köy ürünleri vardır. Hepsinden alabilirsiniz. Ucuz. Albenili. Çarşıda holta atılır. Kahve (gayfe) önlerinde oturulur. Kimle karşılaşılırsa selam alınıp verilir, hal hatır sorulur. Dükkân ve işyerlerinde ya ayakta selam verilir veya ayaküstü uğranılır.

Andırın' da çarşıya çıkma sebeplerinin başında birilerini (akraba, tanış, dost, arkadaş) görme arzusu gelir. Andırın' da birini bulma, buluşma, görüşme ve sohbet yeri KIŞLA BAHÇESİ'dir. Dışarıdakileri yazın en çok çeken yer kışla bahçesi. Enişdibi'nden esen serinlik, çınarların koyu gölgesi, aşağıların geniş manzarası insanı çeker. Duvara dayanıp ta aşağılara baktığınızda

göremediğiniz ama hissettiğiniz Çukurova vardır. Orda kalanlara acır, kendi halinize şükredersiniz. Kışla bahçesindeki sohbet, muhabbete dönüşür. Burası yaylaya gelenlerin ortak mekânıdır. Girişte ki çeşme oluklarından su sesi. Aşağıdan yelin uğultusu. Etrafınızda sevdikleriniz. Dışarıda serinlik. İçerde rahatlık. Bir güven duygusu kaplar bedeninizi. Rahatlarsınız.

Son yıllarda ulaşım araçlarının artması ve doğal ortama gitme isteği birleşince ÇINARGEÇİDİ kışla bahçesine alternatif olmaya başladı. Zamanı ve imkânı olanlar Çınargeçidini tercih eder oldular. Çarşıdan kaçanlar için kışla bahçesi, şehirden kaçanlar için Çınargeçidi. Bugün kirlenen suyu, tahrip edilen doğasına rağmen Andırının en gözde buluşma, dinlenme, eğlenme yeridir. Ormanı, çayırları, deresi, çeşmeleri, kır bahçeleri, piknik alanları sizi ve sevdiklerinizi ağırlamaya, memnun etmeye hazır. Kesikteki yoğun ve plansız yapılaşma sizi üzse de Çınargeçidi misafirperverliğini cömertçe sunar.

Andırından yukarı nereye giderseniz gidin her yer yayladır. Serinliktir. Ferahlıktır. Tabiat bütün cömertliğiyle sizi karşılar. Yeter ki siz bu nimetleri sürdürülebilir kılın. Yani koruyun ve kollayın.

Andırın'da yaylalar saymakla biter mi?

Yukarı Andırın vadisi, yamacı, düzlüğü, ovası, deresi, tepesi, köyü, mahallesi, obası tam yayladır. Eğlenir kalırsınız oralarda. Has yaylalarımız vardır. Akçadağ, Çığşar, Halbur, Karasu, Meyremcil, Ahmet Öldüren, Kırksu, Almadağı, Cemal Önü, Seğ ve öteki sayamadıklarına itirazınız var mı?

Andırın'da cep platolar, yazın yayla olurlar. Her platonun kendine has coğrafi yapısı, toprağı ve bitki örtüsü vardır. Dereler, vadiler kanyon oluşturur. Zengin bitki ve orman örtüsü, yaşayan cömert ve sıcakkanlı toplumla birleşince, bir yabancı için: kırk yıl tanıdık bildik yer olur. Adı Andırın olur.

Hak yemeyelim. Toroslarda sıra sıra dizili, birbirine eş değer yaylalardan bir bölümünün adıdır. Andırın...